

Projekt

z dnia 15 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XIX/166/2025
RADY GMINY WALIM**

z dnia 16 grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej w Gminie Walim na lata 2026-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz.1153 z póź.zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz.1673) Rada Gminy Walim uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Walim na lata 2026-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Walim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.

§ 4. Traci moc Uchwała Nr XXIII/199/2020 r. Rady Gminy Walimy z dnia 15 grudnia 2020 roku.

Przewodniczący Rady Gminy
Walim

Zuzanna Bodurka

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Walim na lata 2026– 2030

Spis treści

Rozdział I. Uwarunkowania prawne	3
1.1. Podstawa prawna.....	3
Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy	6
2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej	6
2.2. Cykle przemocy.....	7
Rozdział III. Przemoc domowa w Gminie Walim	9
4.1. Liczba postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty” w latach 2022–2024 oraz struktura podmiotów inicjujących.....	9
3.2. Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne w obszarze przeciwdziałania przemocy (2022–2024)	10
3.3. Działania profilaktyczne skierowane do dzieci, młodzieży i środowiska rodzinnego..	11
3.4. Profilaktyka przemocy skierowana do dzieci i młodzieży w szkołach	12
Rozdział IV. Zjawisko przemocy domowej w świetle badań ankietowych – 2025.....	14
5.1. Dorośli mieszkańcy Gminy Walim	14
5.2. Uczniowie Gminy Walim.....	15
Rozdział V. Analiza SWOT	18
Rozdział VI. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Walim na lata 2026– 2030.....	20
6.1. Adresaci Programu	20
6.2. Realizatorzy Programu	20
6.3. Cele i zadania Programu	20
6.4. Zakładane rezultaty	26
6.5. Źródła finansowania	27
6.6. Monitorowanie i sprawozdawczość realizacji Programu.....	27

-

Rozdział I.

Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 6 ust. 2 pkt 1 nakłada na samorząd obowiązek opracowania i realizacji programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Przez **przemoc domową** rozumie się w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”;

Natomiast **osoba doznająca przemocy domowej** (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to:

- małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletni
 - wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Osoba stosująca przemoc domową (art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec ww. osób doznających przemocy.

Świadek przemocy domowej (art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz.1673),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r., poz.1214 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r., poz. 1153),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2025 r., poz. 1338),
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2025 r., poz. 636 ze zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023 r., poz. 2809 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz.U. z 2025 r., poz. 383).

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 46 ze zm.),
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2024 r., poz. 1568 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024 r., poz. 1802 ze zm.),
- Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r., poz. 1232 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 r. poz. 1870),

Rozdział II.

Charakterystyka zjawiska przemocy

2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej

W literaturze przedmiotu wyróżnia się kilka rodzajów przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie osobie doznającej przemocy bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nieudzielenie niezbędnej pomocy, itp.
- **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
- **Przemoc seksualna** – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.¹
- **Przemoc ekonomiczna** – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń

¹ <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>

niezbędnych

do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.

- **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka².
- **Cyberprzemoc** – to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci³.

2.2. Cykle przemocy

Przemoc domowa rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

- **Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
- **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szal, jakiś drobniaczek wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;

² <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>

³ A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 8.

- **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprasza często towarzyszą łązy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać osobie stosującej przemoc „drugą szansę”. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje osobę doznającą przemocy domowej w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Rozdział III.

Przemoc domowa w Gminie Walim

4.1. Liczba postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty” w latach 2022–2024 oraz struktura podmiotów inicjujących

Analiza danych z lat 2022–2024 dotyczących liczby postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz liczby formularzy „Niebieska Karta – A” przekazywanych do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej pozwala uchwycić skalę ujawnianych przypadków przemocy domowej oraz charakter instytucjonalnego reagowania na to zjawisko na terenie Gminy. W całym analizowanym okresie zauważalna jest względna stabilność liczby procedur, przy jednoczesnych niewielkich wahaniach rocznych. Istotne jest także to, że w każdym z badanych lat liczba postępowań była równa liczbie przekazanych formularzy „Niebieska Karta – A”, co wskazuje na spójność dokumentacji i prawidłowy obieg informacji pomiędzy podmiotami wszczynającymi procedury a Zespołem Interdyscyplinarnym.

W 2022 r. wszczęto łącznie 13 procedur „Niebieskie Karty”. Zdecydowana większość postępowań była inicjowana przez Policję (9 przypadków), co potwierdza jej dominującą rolę w ujawnianiu przemocy domowej i uruchamianiu formalnych działań interwencyjnych. Ośrodek Pomocy Społecznej wszczął 3 postępowania, a placówki oświatowe odnotowały 1 inicjację. W tym roku procedury nie były uruchamiane przez placówki ochrony zdrowia ani inne podmioty. Taki rozkład wskazuje, że w 2022 r. inicjowanie procedury odbywało się głównie w sytuacjach interwencyjnych, najczęściej ujawnianych podczas działań Policji, natomiast pozostałe instytucje pełniły rolę uzupełniającą.

W 2023 r. liczba procedur wzrosła do 17, co oznacza zwiększenie skali ujawnianych przypadków przemocy domowej w porównaniu z rokiem poprzednim. Ponownie główną instytucją inicjującą była Policja, która uruchomiła 12 procedur. Aktywność Ośrodka Pomocy Społecznej pozostała na tym samym poziomie (3 postępowania), a placówki oświatowe wszczęły 1 procedurę. W strukturze inicjatorów pojawiła się też kategoria „inne” – 1 procedura zainicjowana przez Zespół Interdyscyplinarny w Wałbrzychu. Wzrost ogólnej liczby procedur w tym roku wynikał przede wszystkim z większej liczby interwencji policyjnych, co może sygnalizować zarówno realne nasilenie zjawiska, jak i większe ujawnianie przemocy domowej.

W 2024 r. odnotowano 15 postępowań, a więc nieznaczny spadek w porównaniu z rokiem 2023, przy utrzymaniu liczby procedur wyższej niż w 2022 r. Policja wszczęła 11

procedur, pozostając kluczowym inicjatorem działań. Zmniejszył się natomiast udział Ośrodka Pomocy Społecznej – tylko 1 procedura. Jednocześnie wzrósł udział placówek oświatowych, które zainicjowały 2 procedury. Utrzymała się też pojedyncza inicjacja w kategorii „inne” (Zespół Interdyscyplinarny w Wałbrzychu), natomiast placówki ochrony zdrowia nie wszczynały procedur. Struktura danych z 2024 r. może wskazywać na przesunięcie części ujawnień przemocy w kierunku środowiska szkolnego.

Instytucja / Podmiot	2022	2023	2024
Policja	9	12	11
Ośrodek Pomocy Społecznej	3	3	1
Placówki oświatowe	1	1	2
Ochrona zdrowia	0	0	0
Inne (np. ZI w Wałbrzychu)	0	1	1
Łączna liczba procedur NK	13	17	15
Liczba przekazanych NK-A do ZI	13	17	15

W ujęciu trzyletnim dane potwierdzają, że skala formalnie ujawnianych przypadków przemocy domowej na terenie Gminy Walim pozostaje umiarkowanie stabilna, z widocznym wzrostem w 2023 r. oraz niewielkim spadkiem w 2024 r. W każdym roku Policja odpowiadała za około 70% inicjacji procedur, co wskazuje na interwencyjny charakter ujawnień i dominację kanału policyjnego w uruchamianiu systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Równolegle zmieniał się udział pozostałych instytucji.

Z perspektywy diagnozy zjawiska przemocy domowej przedstawione dane pokazują nie tylko skalę ujawnianej przemocy, ale również sposób funkcjonowania lokalnego systemu reagowania. Utrzymywanie się dominacji Policji w inicjowaniu procedur wskazuje na konieczność dalszego wzmacniania wczesnej identyfikacji przemocy przez instytucje pierwszego kontaktu – zwłaszcza pomoc społeczną i ochronę zdrowia – tak aby system działał nie tylko interwencyjnie, ale również profilaktycznie i osłonowo.

3.2. Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne w obszarze przeciwdziałania przemocy (2022–2024)

W latach 2022–2024 na terenie Gminy Walim realizowano szereg działań profilaktycznych ukierunkowanych na ograniczanie zjawiska przemocy domowej i rówieśniczej. Oddziaływania te miały charakter zarówno bezpośredni (warsztaty, zajęcia

psychoedukacyjne, treningi umiejętności), jak i środowiskowy (kampanie, działania szkoły w ramach programów wychowawczo-profilaktycznych). W całym analizowanym okresie widoczna jest konsekwencja w prowadzeniu profilaktyki wobec dzieci i młodzieży, przy jednoczesnym stopniowym rozwijaniu komponentu skierowanego do rodziców oraz nauczycieli. Działania te stanowią ważny element lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, ponieważ wzmacniają kompetencje wychowawcze i społeczne, zwiększają świadomość, a także rozwijają umiejętność reagowania na przemoc i hejt.

3.3. Działania profilaktyczne skierowane do dzieci, młodzieży i środowiska rodzinnego

W 2022 r. jednym z kluczowych działań były kolonie i obozy z programem zajęć socjoterapeutycznych przeznaczone dla dzieci oraz rodzin dotkniętych problemem przemocy; udział w nich wzięły 43 osoby. Działanie to miało znaczenie zarówno terapeutyczne, jak i profilaktyczne – tworzyło bezpieczną przestrzeń do wzmacniania kompetencji emocjonalno-społecznych dzieci i poprawy relacji rodzinnych. Równolegle realizowano projekt socjalny „Widzisz reaguj”, skierowany do seniorów, ukierunkowany na edukację w zakresie przemocy domowej i przeciwdziałania jej skutkom; uczestniczyło w nim 35 osób. Dodatkowo pracownicy socjalni oraz asystent rodziny prowadzili pogadanki w ramach pracy środowiskowej – objęły one około 28 osób, pełniąc funkcję stałego wsparcia informacyjnego i motywacyjnego.

W 2023 r. kontynuowano kolonie i obozy socjoterapeutyczne dla dzieci i rodzin z problemem przemocy; udział utrzymał się na porównywalnym poziomie, obejmując 41 uczestników. Działania środowiskowe prowadzone przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny również miały charakter stały i objęły około 30 osób. W porównaniu do 2022 r. w tym segmencie nie pojawiły się dodatkowe projekty specjalistyczne poza kontynuacją sprawdzonych form wsparcia.

W 2024 r. utrzymano kolonie i obozy z programem socjoterapeutycznym na tym samym poziomie liczbowym co rok wcześniej, z udziałem 41 osób. Jednocześnie rozszerzono działania o element wyraźniej ukierunkowany na profilaktykę rodzinną – zrealizowano projekt socjalny „Bez klapsa”, obejmujący warsztaty dla rodziców, w których uczestniczyło 11 osób. Jest to istotne uzupełnienie profilaktyki, ponieważ wzmacnia kompetencje wychowawcze dorosłych i promuje postawy nieakceptujące przemocy wobec dzieci.

Działania edukacyjne w środowisku, prowadzone przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny, objęły

ponownie około 28 osób, co potwierdza ciągłość pracy profilaktycznej w ramach systemu pomocy społecznej.

3.4. Profilaktyka przemocy skierowana do dzieci i młodzieży w szkołach

W 2022 r. profilaktyka ukierunkowana na przeciwdziałanie przemocy miała charakter intensywny i wielotorowy. Realizowano program „Smaki życia” przygotowany przez Pracownię Badań Społecznych „Sonda” z Krakowa, obejmujący klasy 1–8, koncentrujący się na rozpoznawaniu przemocy rówieśniczej i sposobach jej ograniczania. Równolegle odbywały się warsztaty „Chcę zdrowo i bezpiecznie żyć”, prowadzone przez certyfikowanego psychoterapeutę, skierowane do uczniów klas 5–8, w których łączono tematykę uzależnień behawioralnych i od substancji z problematyką hejtu oraz przemocy w relacjach rówieśniczych; w tym samym obszarze prowadzono także warsztaty dla nauczycieli i rodziców. Uzupełnieniem działań były szkolne zajęcia psychoedukacyjne realizowane przez pedagoga szkolnego w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego: omawiano konsekwencje emocjonalne i prawne przemocy rówieśniczej, odpowiedzialność karną nieletnich za czyny przemocowe oraz organizowano obchody „Szkolnego tygodnia życzliwości i przeciwdziałania przemocy”, które miały formę zajęć wychowawczych, konkursów i gier terenowych. Całość oddziaływań objęła 174 uczniów, 24 nauczycieli oraz 54 rodziców uczestniczących w warsztatach, a dalszych 30 rodziców korzystało z indywidualnej pedagogizacji.

W 2023 r. profilaktykę w szkołach oparto przede wszystkim na realizacji pilotażowego programu ministerialnego „Profilaktyka na miarę”, prowadzonego w klasach 1–8 i dotyczącego przemocy domowej oraz rówieśniczej, jej rozpoznawania i sposobów reagowania. Uczniowie klas 5–8 uczestniczyli także w spektaklach profilaktycznych Teatru ALERT z Krakowa („Hejter” oraz „W sieci”), które wzmacniały przekaz edukacyjny dotyczący przemocy i cyberprzemocy. Kontynuowano szkolne zajęcia psychoedukacyjne o tożsamej tematyce jak rok wcześniej, realizowano „Szkolny tydzień życzliwości” oraz prowadzono indywidualną pedagogizację rodziców. Wprowadzono też stałą psychoedukację rodziców poprzez e-dziennik, co znacząco poszerzyło zasięg oddziaływania wychowawczego szkoły na środowisko rodzinne. Dodatkowym elementem była kampania społeczna „CIAŁOPOZYTYWNI”, w ramach której uczniowie nagrali film promujący akceptację siebie i przeciwdziałanie hejtowi. Łącznie działaniami objęto 172 uczniów, 27 nauczycieli

oraz rodziców w szerokim zakresie: 172 osoby uczestniczyły w psychoedukacji online, a 27 skorzystało z indywidualnej pedagogizacji.

W 2024 r. profilaktyka przemocy została utrzymana i wzbogacona o nowe komponenty. W klasach 5–8 przeprowadzono warsztaty „Hejt i mowa nienawiści” prowadzone przez specjalistę ds. nieletnich z Komendy Gminnej Policji, co wzmocniło przekaz dotyczący odpowiedzialności i sposobów reagowania na przemoc słowną i cyberprzemoc. Kontynuowano także ministerialny program „Profilaktyka na miarę” (klasy 1–8), dzięki czemu utrzymano ciągłość pracy nad rozpoznawaniem przemocy domowej i rówieśniczej. Równolegle firma szkoleniowa B&B zrealizowała warsztaty „Hejt i jego konsekwencje” dla uczniów, nauczycieli i rodziców, co rozszerzyło oddziaływanie na całe środowisko szkolne. Wprowadzono też bardziej zindywidualizowaną formę pracy – „Trening zastępowania agresji” prowadzony przez specjalistów z PPPP, obejmujący 8 uczniów o podwyższonych potrzebach

wsparcia.

Jak

w latach poprzednich realizowano szkolne zajęcia psychoedukacyjne dotyczące przemocy rówieśniczej i odpowiedzialności karnej nieletnich, obchody „Szkolnego tygodnia życzliwości”, indywidualną pedagogizację rodziców oraz psychoedukację poprzez e-dziennik. Liczebność uczestników utrzymała się na stabilnym poziomie: 174 uczniów, 27 nauczycieli, 174 rodziców objętych psychoedukacją online oraz 34 rodziców korzystających z indywidualnej pedagogizacji.

W całym okresie 2022–2024 działania profilaktyczne w Gminie Walim wobec przemocy tworzyły spójny, powtarzalny system oddziaływań szkolnych i środowiskowych. Najważniejszymi elementami stały się programy ministerialne oraz szkolne działania psychoedukacyjne, uzupełniane specjalistycznymi warsztatami dotyczącymi hejtu i przemocy rówieśniczej. Z perspektywy diagnozy kluczowe jest utrzymywanie wysokiego i stabilnego zasięgu pracy z uczniami (ok. 172–174 osób rocznie), przy jednoczesnym rosnącym włączeniu rodziców w profilaktykę – szczególnie poprzez narzędzia online oraz warsztaty, a także pojawienie się w 2024 r. projektu „Bez klapsa”. Działania te odpowiadają na współczesne formy przemocy (w tym cyberprzemoc i hejt), wzmacniają kompetencje wychowawcze dorosłych oraz zapewniają wsparcie bardziej intensywne tam, gdzie jest ono najbardziej potrzebne (np. trening zastępowania agresji). Całość oddziaływań wskazuje na rozwijający się i konsekwentnie realizowany lokalny system profilaktyki przemocy, który powinien być dalej wzmacniany szczególnie w zakresie pracy z rodziną oraz wczesnej identyfikacji przemocy.

Rozdział IV.

Zjawisko przemocy domowej w świetle badań ankietowych – 2025

5.1. Dorośli mieszkańcy Gminy Walim

Badania obejmowały mieszkańców **Gminy Walim**, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. W badaniu wzięło udział **192** mieszkańców gminy (83% kobiet i 17% mężczyzn).

- Według ankietowanych zjawisko przemocy domowej w Gminie Walim jest częste oraz bardzo częste w opinii 24% dorosłych mieszkańców.
- Wyniki badań wskazują, że 17% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 28% podejrzewa, że do tego może dochodzić.
- Dodatkowo 27% respondentów deklaruje, że doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny, a 31% z nich poprosiło o pomoc (policję, pomoc społeczną etc.) w sytuacji doświadczania przemocy.
- W kwestii rodzajów doświadczanej przemocy domowej 88% badanych wskazało na przemoc fizyczną, 59% na psychiczną, 16% doświadczało przemocy ekonomicznej a 10% przemocy seksualnej.
- Zdaniem mieszkańców Gminy Walim przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: nieumiejętności radzenia sobie z problemami (87%), stresie (66%), chorobie psychicznej (54%), złej sytuacji materialnej (48%), braku pracy rodziców (36%), różnicy zdań członków rodziny (30%) oraz braku posłuszeństwa dzieci (28%).
- W kwestii możliwych rozwiązań ograniczających przemoc domową mieszkańcy Gminy wskazują na: zaostrzenie kar dla sprawców przemocy (83%), edukacja społeczeństwa (79%), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (35%) oraz poprawa sytuacji materialnej rodzin (34%).
- Mieszkańcy Gminy Walim nie myślą schematycznie o przemocy i zdają sobie sprawę z najczęstszych przyczyn jej występowania, a także z konieczności reagowania na przypadki podejrzenia stosowania przemocy domowej.
- W kwestii przypadków przemocy domowej 42% respondentów odpowiedziało, że (bardzo często lub czasami) zdarza się niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo

zgłoszenia. Przeważająca większość respondentów (łącznie 88%) odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umarzanie spraw przez prokuraturę wskazało 62% badanych.

Z badań wynika, że mieszkańcy Gminy Walim postrzegają zjawisko przemocy domowej jako stosunkowo częste, a część z nich zna osoby w swoim otoczeniu, które jej doświadczają lub podejrzewają, że może do niej dochodzić. Wielu respondentów przyznało, że sami doświadczali przemocy ze strony członka rodziny, a tylko część z nich zdecydowała się szukać pomocy.

Najczęściej wskazywanymi formami przemocy były przemoc fizyczna i psychiczna, rzadziej ekonomiczna i seksualna. Mieszkańcy jako główne przyczyny agresji w rodzinie wymieniali trudności w radzeniu sobie z problemami, stres, problemy zdrowia psychicznego oraz czynniki związane z sytuacją materialną i konfliktami domowymi.

W opinii badanych najskuteczniejszymi działaniami ograniczającymi przemoc są surowsze kary dla sprawców oraz edukacja społeczna, a także poprawa sytuacji życiowej osób narażonych. Respondenci podkreślali również znaczenie reagowania na przypadki przemocy, choć zauważali sytuacje, w których zgłoszenia nie prowadziły do interwencji lub były wycofywane, a część spraw kończyła się ich umorzeniem.

5.2. Uczniowie Gminy Walim

W badaniu wzięło udział 39 uczniów ze szkół podstawowych z terenu Gminy Walim.

- Uczniowie większości (90%) deklarują, że czują się w swojej klasie dobrze, lub raczej dobrze. Nie należy jednak bagatelizować faktu, że część uczniów (10%) przeciwnie określa swoje odczucia tzn. nie czują się w szkole dobrze.
- Co więcej, zdecydowana większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie (82%). Zauważyć należy, iż odmienne odczucie pojawia się u 18% ankietowanych uczniów.
- 28% szkół z Gminy Walim przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją.
- Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach jest obecny, lecz nie rozpowszechniony zwyczaj „chrztu” młodszych uczniów – przyznaje to 8% badanych.
- Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest jednak zauważalny. 72% przyznało, że w szkole doświadcza lub doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Uczniowie też deklarują, że częściej doświadczają w szkole przemocy psychicznej niż fizycznej.

- Odpowiedzi wskazują, że do aktów przemocy w szkole dochodzi zdecydowanie najczęściej w trakcie przerw.
- W opinii uczniów najczęściej – bo codziennie i kilka razy w tygodniu – dochodzi w szkole do: obgadywania, wyśmiewania oraz unikania/ignorowania a nawet wykluczania z grupy. Badani uczniowie wskazali również, że w szkole zdecydowanie częściej takie zachowania wykazują chłopcy (85%) niż dziewczyny (15%).
- Respondenci powodów agresywnego zachowania uczniów upatrują kolejno w: nieponoszeniu konsekwencji oraz złym wychowaniu.
- Według badanych ich rówieśnicy w sytuacji, kiedy staliby się świadkami bójki na szkolnym korytarzu szkolnym zareagowaliby w następujący sposób - przyglądaliby się bójce, dopingowali i nagrywali zdarzenia telefonem (31%), zgłosiliby sytuację nauczycielowi (35%), staraliby się rozdzielić bijących (21%) oraz udawaliby, że nic nie widzą (13%).
- 69% uczniów jest zdania, że problem przemocy w szkole można rozwiązać poprzez sprawiedliwe karanie winnych. Uczniowie wskazywali również na: wyrzucanie agresywnych ze szkoły (18%), spotkania z pedagogiem lub psychologiem (38%), zajęcia sportowe (15%), zainstalowanie kamer na szkolnych korytarzach (18%) oraz nieodpowiadanie na zaczepki (8%).
- W kwestii zaufania w sytuacji, gdyby uczniowie stali się ofiarą przemocy uczniowie wskazywali na osoby z którymi by o tym rozmawiali. Na pierwszym miejscu wśród odpowiedzi uczniów pojawili się wychowawcy (59%), następnie przyjaciele (49%) oraz Rodzice (44%). Nie należy przejść obojętnie obok tego, że 8% ankietowanych stwierdziło, że nie powiedziałoby o takiej sytuacji nikomu.
- 85% uczniów deklaruje, że ma w szkole bliską osobę, której może się zwierzyć, jeśli będzie miało przykre doświadczenia bądź rozmawiać z nią o przeżywanym problemie.
- 100% uczniów deklaruje, że czuje się w swoim domu bezpiecznie, a 13% uczniów w szkół w Gminie Walim doświadczyło kiedykolwiek przemocy domowej (głównie przemocy psychicznej i fizycznej).
- 18% uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej a 38% podejrzewa, że może do tego dochodzić.
- W odniesieniu do cyberprzemocy – 13% uczniów doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez „hejtowaniem”. Uczniowie

również często byli odbiorcami obraźliwych wiadomości z groźbami (13%), a także byli ofiarami udostępniania osobom trzecim ich prywatnej wiadomości (23%).

- Większość uczniów (94%) szkół z Gminy Walim deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami. Podobnie jest w przypadku oceny relacji uczniów z nauczycielami – większość (93%) ocenia je jako bardzo dobre lub dobre.
- Łącznie 82% Szkół w Gminie Walim chciałoby podzielić się swoimi wątpliwościami w kwestii przeżywanego problemu z rodzicami.

Badania przeprowadzone wśród uczniów szkół Gminy Walim pokazują, że choć większość z nich dobrze czuje się w klasie i deklaruje poczucie bezpieczeństwa, to wciąż istnieje wyraźna grupa, która doświadcza negatywnych emocji i niepokojów związanych z funkcjonowaniem w środowisku szkolnym. Zauważalne jest występowanie przemocy rówieśniczej – zarówno psychicznej, jak i fizycznej – której doświadcza znaczna część uczniów, przy czym dominują zachowania takie jak obgadywanie, wyśmiewanie, ignorowanie czy wykluczanie z grupy. Akty przemocy najczęściej mają miejsce podczas przerw, co wskazuje na konieczność zwiększenia nadzoru oraz działań wychowawczych w tym czasie. Uczniowie wskazują, że agresja rówieśnicza wynika przede wszystkim z braku konsekwencji oraz niewłaściwego wychowania, co sugeruje potrzebę pracy zarówno z dziećmi, jak i rodzicami.

Sposób reagowania świadków przemocy jest niepokojący – duża część uczniów deklaruje bierne przyglądanie się czy nawet nagrywanie bójek, co może świadczyć o obojętności lub braku umiejętności właściwej reakcji. Uczniowie widzą możliwość ograniczania przemocy poprzez sprawiedliwe karanie sprawców, wsparcie psychologiczne i działania wychowawcze, wskazując jednak również na środki techniczne, takie jak monitoring. Większość młodych ludzi ma w szkole zaufaną osobę, do której mogłaby zwrócić się w sytuacji trudnej, jednak część uczniów nie powiedziałaaby o przemocy nikomu – co jest wyraźnym sygnałem o potrzebie wzmocnienia systemu wsparcia.

Wyniki potwierdzają także, że część uczniów zetknęła się z przemocą domową oraz cyberprzemocą, co podkreśla konieczność prowadzenia działań profilaktycznych obejmujących nie tylko szkołę, lecz także środowisko rodzinne i Internet. Jednocześnie bardzo dobre relacje z rodzicami i nauczycielami deklaruje większość badanych, co stanowi ważny czynnik ochronny. Całość badań pokazuje, że choć szkoły w Gminie Walim są generalnie postrzegane jako miejsca bezpieczne, problem przemocy rówieśniczej i ryzyka

przemocy domowej nadal wymaga systematycznych działań profilaktycznych, edukacyjnych i wspierających.

Rozdział V.

Analiza SWOT

Analiza SWOT dotycząca przemocy domowej w Gminie Walim obejmuje cztery kluczowe elementy: mocne i słabe strony (czynniki wewnętrzne) oraz szanse i zagrożenia (czynniki zewnętrzne).

Poniżej znajduje się szczegółowa analiza SWOT:

SWOT	
Mocne strony (Strengths)	• Stabilna i spójna realizacja procedury NK, z pełnym przekazywaniem formularzy NK-A do Zespołu Interdyscyplinarnego. • Policja konsekwentnie pełni rolę głównego inicjatora działań, co zapewnia szybkie reagowanie w sytuacjach interwencyjnych. • Systematyczne i wieloletnie działania profilaktyczne prowadzone w szkołach (stałe programy, warsztaty, psychoedukacja). • Wysoki i stabilny zasięg profilaktyki szkolnej obejmującej dużą część uczniów. • Aktywność szkół w rozwijaniu kompetencji społecznych i przeciwdziałaniu hejtowi oraz przemocy rówieśniczej. • Stałe działania pracowników socjalnych i asystenta rodziny w środowisku lokalnym. • Obecność specjalistycznych programów, w tym treningu zastępowania agresji. • Wzrost zaangażowania rodziców w profilaktykę poprzez warsztaty i e-dziennik. • Realizacja działań skierowanych do różnych grup wiekowych (dzieci, młodzież, rodzice, seniorzy). • Deklarowane dobre relacje uczniów z rodzicami i nauczycielami – silny czynnik ochronny
Słabe strony (Weaknesses)	• Część mieszkańców ocenia interwencje policji jako nieskuteczne (brak reakcji mimo zgłoszeń). • Zgłaszanie przypadków przemocy często kończy się wycofaniem zgłoszenia lub umorzeniem.

	• Uczniowie wskazują na częste przypadki przemocy rówieśniczej, zwłaszcza psychicznej. • Część uczniów nie czuje się w szkole bezpiecznie, a niektórzy nie mają komu zgłosić problemu.
Szanse (Opportunities)	• Rozbudowa systemu edukacji społecznej oparta na oczekiwaniach mieszkańców. • Zwiększenie liczby projektów dla rodziców, w tym programów wychowawczych i antyprzemocowych. • Rozwój programów dotyczących cyberprzemocy, odpowiadających potrzebom uczniów. • Wprowadzenie systemowych działań zwiększających poczucie bezpieczeństwa podczas przerw szkolnych. • Wzrost świadomości społecznej sprzyjający większej gotowości do reagowania na przemoc. • Korzystanie z projektów zewnętrznych i środków krajowych na przeciwdziałanie przemocy.
Zagrożenia (Threats)	• Ryzyko niedoszacowania skali przemocy z powodu wycofywania zgłoszeń i umorzeń. • Możliwość utrwalenia bezradności instytucji w oczach mieszkańców, jeżeli interwencje policji będą oceniane jako nieskuteczne. • Rosnąca skala przemocy rówieśniczej może prowadzić do obniżenia poczucia bezpieczeństwa w szkołach. • Utrzymywanie się postaw społecznych sprzyjających bierności świadków przemocy. • Niezgłaszanie przemocy przez część uczniów i dorosłych – ryzyko ukrytej przemocy domowej. • Przeciążenie służb interwencyjnych przy jednoczesnym braku wzrostu aktywności innych podmiotów. • Pogarszająca się sytuacja materialna rodzin może zwiększać czynniki ryzyka przemocy. • Rozwój cyberprzemocy wraz z rosnącą aktywnością młodzieży online.

Rozdział VI.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Walim na lata 2026– 2030

6.1. Adresaci Programu

Program przeciwdziałania przemocy domowej kierowany jest do osób doświadczających przemocy – dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów – a także do rodzin zagrożonych trudnościami wychowawczymi, uzależnieniami czy konfliktami. Obejmuje również osoby stosujące przemoc, którym oferuje się działania korekcyjno-edukacyjne, oraz rodziców i opiekunów, którym pomaga się rozwijać kompetencje wychowawcze i budować bezpieczne środowisko rodzinne.

W działania programu włączona jest także społeczność lokalna – mieszkańcy, szkoły, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe – aby wzmacniać świadomość, eliminować stereotypy i budować skuteczny system wsparcia.

6.2. Realizatorzy Programu

Program przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Walim realizowany jest przez OPS, Policję, placówki oświatowe, GKRPA, NGO, służbę zdrowia oraz sądy i prokuraturę. Instytucje te wspólnie udzielają wsparcia ofiarom, prowadzą interwencje, działania profilaktyczne i edukacyjne oraz wspierają rozwój kompetencji wychowawczych i społecznych. Współpraca odbywa się w ramach zespołów interdyscyplinarnych i procedury „Niebieskie Karty”, co umożliwia koordynację działań, wymianę informacji i monitorowanie skuteczności podejmowanych interwencji.

6.3. Cele i zadania Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej – Harmonogram

Cel główny Programu

Zapewnienie bezpieczeństwa oraz kompleksowego wsparcia osobom doznającym przemocy domowej poprzez działania profilaktyczne, interwencyjne i edukacyjne na terenie Gminy Walim.

Cel szczegółowy 1: Wczesne wykrywanie przemocy i szybka interwencja w sytuacjach zagrożenia, a w tym oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Formy realizacji:

1. Wspieranie zgłaszania przypadków przemocy poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych w szkołach, instytucjach publicznych i mediach lokalnych, zachęcających mieszkańców do reagowania na przemoc.
2. Realizowanie procedury „Niebieskie Karty” w sposób systematyczny, zapewniając pełną dokumentację i natychmiastowe przekazywanie informacji do Zespołu Interdyscyplinarnego.
3. Wspieranie działań Policji i OPS w interwencjach kryzysowych poprzez zapewnienie szybkiego dostępu do informacji o zgłoszeniach i koordynację działań w terenie.
4. Realizowanie szkoleń i warsztatów dla pracowników placówek oświatowych dotyczących wczesnego rozpoznawania przemocy i odpowiedniego reagowania.
5. Wspieranie osób doświadczających przemocy w kontaktach z instytucjami prawnymi, medycznymi i socjalnymi poprzez zapewnienie opieki doradczej i asystentury podczas procedur formalnych.
6. Wspieranie współpracy między instytucjami w ramach zespołów interdyscyplinarnych poprzez regularne spotkania, wymianę informacji i opracowywanie wspólnych procedur interwencyjnych.
7. Realizowanie monitoringu i analizy przypadków przemocy w gminie poprzez zbieranie danych statystycznych i przygotowywanie raportów umożliwiających optymalizację działań.
8. Koordynowanie udziału osób w programach korekcyjno-edukacyjnych, mających na celu rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych i przeciwdziałanie agresywnym zachowaniom w środowisku rodzinnym.
9. Wspieranie dostępu do informacji o dostępnych programach korekcyjno-edukacyjnych, w tym udostępnianie materiałów informacyjnych i konsultacji, które umożliwiają bezpieczne i zgodne z prawem uczestnictwo w działaniach.
10. Monitorowanie przebiegu uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych, poprzez współpracę z instytucjami realizującymi działania i analizę danych dotyczących efektów programów.
11. Realizowanie konsultacji motywacyjnych dla osób stosujących przemoc w celu zmiany zachowań oraz ograniczenia ryzyka powtarzających się incydentów przemocy.

Wskaźniki:

- Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”.
- Liczba interwencji Policji i OPS w przypadkach przemocy.
- Liczba osób objętych wsparciem kryzysowym.
- Liczba zgłoszeń przemocy przez mieszkańców.
- Liczba przeprowadzonych szkoleń.
- Liczba uczestników.
- Liczba osób kierowanych do programów korekcyjno-edukacyjnych.
- Liczba uczestników programów korekcyjno-edukacyjnych.
- Liczba osób stosujących przemoc objętych konsultacjami motywacyjnymi.

Realizatorzy: OPS, Policja, placówki oświatowe, NGO, służba zdrowia, zespoły interdyscyplinarne, sądy i prokuratura.

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów**Formy realizacji:**

1. Wspieranie rodziców poprzez organizowanie warsztatów psychoedukacyjnych, które uczą wychowania bez przemocy oraz rozwiązywania konfliktów w rodzinie.
2. Realizowanie indywidualnych spotkań z pedagogiem lub psychologiem dla rodziców, podczas których omawiane są metody radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi i sytuacjami kryzysowymi.
3. Wspieranie tworzenia grup wsparcia dla rodziców, które umożliwiają wymianę doświadczeń i wspólne poszukiwanie rozwiązań w trudnych sytuacjach rodzinnych.
4. Realizowanie szkoleń online dla rodziców, obejmujących tematykę przemocy domowej, hejtu, cyberprzemocy oraz odpowiedzialności prawnej.
5. Wspieranie doradztwa dla rodziców w zakresie radzenia sobie ze stresem, konfliktami i problemami emocjonalnymi w rodzinie, poprzez konsultacje indywidualne i grupowe.
6. Wspieranie edukacji rodziców w zakresie praw dziecka i obowiązków rodzicielskich poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych i warsztaty.

Wskaźniki:

- Liczba rodziców uczestniczących w warsztatach psychoedukacyjnych.
- Liczba indywidualnych spotkań z pedagogiem lub psychologiem dla rodziców.
- Liczba działających grup wsparcia dla rodziców.
- Liczba szkoleń online dla rodziców oraz liczba uczestników.

- Liczba rodziców korzystających z doradztwa w zakresie radzenia sobie ze stresem i konfliktami.
- Liczba rodziców objętych edukacją w zakresie praw dziecka i obowiązków rodzicielskich.

Realizatorzy: OPS, placówki oświatowe, Policja, GKRPA.

Cel szczegółowy 3: Zapobieganie występowania zjawiska przemocy wśród dzieci i młodzieży

Formy realizacji:

1. Wspieranie zajęć psychoedukacyjnych w szkołach, które uczą dzieci rozpoznawania przemocy rówieśniczej i reagowania w bezpieczny sposób.
2. Realizowanie warsztatów socjoterapeutycznych dla dzieci i rodzin, mających na celu rozwijanie kompetencji emocjonalnych i społecznych.
3. Wspieranie programów profilaktycznych dotyczących przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy, w tym zajęć praktycznych i scenek edukacyjnych.
4. Realizowanie spektakli i wydarzeń edukacyjnych promujących empatię, bezpieczeństwo i przeciwdziałanie przemocy.
5. Wspieranie zajęć sportowych i integracyjnych w szkołach i świetlicach, które służą redukcji agresji i budowaniu pozytywnych relacji.
6. Realizowanie programów mediacji rówieśniczych, umożliwiających uczniom naukę rozwiązywania konfliktów w sposób pokojowy.
7. Wspieranie dostępu do systemu doradztwa psychologicznego dla uczniów, obejmującego konsultacje indywidualne i grupowe.
8. Realizowanie kampanii informacyjnych i edukacyjnych w szkołach oraz lokalnych mediach, podnoszących świadomość zagrożeń i sposobów reagowania na przemoc.

Wskaźniki:

- Liczba dzieci i młodzieży objętych zajęciami psychoedukacyjnymi.
- Liczba uczestników warsztatów socjoterapeutycznych dla dzieci i rodzin.
- Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach profilaktycznych dotyczących przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy.
- Liczba uczestników spektakli i wydarzeń edukacyjnych.
- Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach sportowych i integracyjnych.
- Liczba uczniów uczestniczących w programach mediacji rówieśniczych.

- Liczba uczniów korzystających z doradztwa psychologicznego.
- Liczba uczestników kampanii informacyjnych i edukacyjnych w szkołach i lokalnych mediach.

Realizatorzy: Placówki oświatowe, OPS, GKRPA, Policja.

Cel szczegółowy 4: Wsparcie osób doświadczających przemocy domowej

Formy realizacji:

1. Wspieranie udzielania pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla osób doznających przemocy w formie konsultacji indywidualnych i grupowych.
2. Realizowanie poradnictwa prawnego i socjalnego, obejmującego konsultacje z prawnikiem, wsparcie w procedurach sądowych oraz pomoc w dostępie do świadczeń socjalnych.
3. Wspieranie osób doznających przemocy w uzyskaniu ochrony prawnej, w tym zakazów zbliżania, nakazów sądowych oraz udziału w procedurach interwencyjnych.
4. Realizowanie pomocy materialnej i wsparcia w sytuacjach kryzysowych, takich jak zapewnienie tymczasowego zakwaterowania, żywności lub odzieży.
5. Wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej osób doznających przemocy poprzez szkolenia, doradztwo zawodowe i programy aktywizacyjne.
6. Wspieranie działań interwencyjnych Policji i OPS w nagłych przypadkach przemocy oraz monitorowanie efektów podjętych działań.
7. Realizowanie programów indywidualnego wsparcia terapeutycznego dla osób z traumą doświadczoną przemocy.

Wskaźniki:

- Liczba osób objętych pomocą psychologiczną i terapeutyczną.
- Liczba osób korzystających z poradnictwa prawnego i socjalnego.
- Liczba osób objętych ochroną prawną (zakazy zbliżania, nakazy sądowe).
- Liczba osób otrzymujących pomoc materialną lub wsparcie w sytuacjach kryzysowych.
- Liczba osób uczestniczących w programach reintegracji społecznej i zawodowej.
- Liczba przeprowadzonych interwencji Policji i OPS w nagłych przypadkach przemocy.
- Liczba osób objętych indywidualnym wsparciem terapeutycznym w związku z traumą.

Realizatorzy: OPS, Policja,

Cel szczegółowy 5: Wzrost świadomości społecznej i eliminacja stereotypów dotyczących przemocy

Formy realizacji:

1. Wspieranie kampanii informacyjnych w lokalnych mediach i w przestrzeni publicznej, promujących wiedzę o przemocy i sposobach jej przeciwdziałania.
2. Realizowanie szkoleń i warsztatów dla mieszkańców gminy, w tym dla młodzieży, rodziców i seniorów, dotyczących rozpoznawania przemocy i metod jej ograniczania.
3. Wspieranie działań edukacyjnych w placówkach oświatowych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy.
4. Realizowanie programów promujących równość, tolerancję i wartości społeczne, mające na celu eliminację stereotypów i przemocy.
5. Wspieranie debat, spotkań społecznych i konsultacji lokalnych w celu podnoszenia świadomości i angażowania mieszkańców w przeciwdziałanie przemocy.
6. Realizowanie akcji informacyjnych w miejscach publicznych, takich jak urzędy, szkoły i ośrodki zdrowia, zapewniając dostęp do broszur, plakatów i materiałów edukacyjnych.
7. Wspieranie działań w zakresie edukacji, profilaktyki i przeciwdziałania stereotypom w społeczności lokalnej.
8. Realizowanie materiałów edukacyjnych, poradników oraz kampanii w mediach społecznościowych, aby dotrzeć do szerokiego grona odbiorców.

Wskaźniki:

- Liczba kampanii informacyjnych przeprowadzonych w mediach i przestrzeni publicznej.
- Liczba szkoleń i warsztatów dla mieszkańców gminy, w tym młodzieży, rodziców i seniorów.
- Liczba uczestników spotkań, debat i wydarzeń edukacyjnych.
- Liczba działań edukacyjnych w placówkach oświatowych dotyczących przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy.
- Liczba programów promujących równość, tolerancję i wartości społeczne.
- Liczba akcji informacyjnych w miejscach publicznych oraz dystrybuowanych broszur i materiałów edukacyjnych.
- Liczba materiałów edukacyjnych, poradników i kampanii w mediach

społecznościowych.

- Poziom świadomości społecznej w badaniach ankietowych przed i po realizacji działań.

Realizatorzy: OPS, placówki oświatowe, GKRPA, Policja, media społecznościowe.

6.4. Zakładane rezultaty

Zakładane rezultaty programu obejmują oczekiwane efekty działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Określenie rezultatów umożliwia systematyczną ocenę skuteczności podejmowanych działań, w tym programów profilaktycznych, wsparcia psychologicznego oraz interwencji realizowanych przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe. Rezultaty stanowią także podstawę do planowania dalszych działań, monitorowania postępów oraz podejmowania decyzji mających na celu zwiększenie ochrony osób doznających przemocy domowej.

Zakładane rezultaty niniejszego Programu:

- **Wzrost kompetencji społecznych i emocjonalnych dzieci i młodzieży** – uczestnicy warsztatów, programów psychoedukacyjnych i zajęć profilaktycznych potrafią lepiej rozpoznawać zagrożenia i radzić sobie w sytuacjach konfliktowych.
- **Większe zaangażowanie rodziców i opiekunów** – uczestnicy szkoleń i grup wsparcia zdobywają wiedzę o metodach wychowania bez przemocy i skuteczniejszego rozwiązywania konfliktów rodzinnych.
- **Poprawa poczucia bezpieczeństwa w szkołach i społeczności lokalnej** – spadek liczby incydentów przemocy rówieśniczej i wzrost liczby osób objętych wsparciem psychologicznym, prawnym i socjalnym.
- **Wzrost świadomości społecznej** – mieszkańcy lepiej rozpoznają różne formy przemocy, wiedzą, jak reagować i gdzie szukać wsparcia, w tym korzystają z działań edukacyjnych i kampanii informacyjnych.
- **Wzmocnienie współpracy instytucjonalnej** – lepsza koordynacja działań Zespołu Interdyscyplinarnego, instytucji publicznych i NGO w zakresie interwencji, wsparcia i profilaktyki przemocy.
- **Zmiana postaw i norm społecznych** – wzrost odrzucenia przemocy jako metody rozwiązywania konfliktów, większa akceptacja dla wychowania bez stosowania kar fizycznych i gotowość do zgłaszania przypadków przemocy.

6.5. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Walim na lata 2026-2030 są środki własne Gminy oraz środki poza budżetowe uzyskane z innych źródeł.

6.6. Monitorowanie i sprawozdawczość realizacji Programu

Ewaluacja Programu będzie realizowana poprzez systematyczne i kompleksowe gromadzenie danych od wszystkich instytucji oraz podmiotów zaangażowanych w jego wdrażanie.

Realizacja Programu będzie monitorowana poprzez systematyczne gromadzenie danych od wszystkich instytucji i podmiotów zaangażowanych w jego wdrażanie. Każdy realizator przekazuje informacje w ramach swoich kompetencji, co pozwala na stworzenie spójnego lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Za zbieranie sprawozdań odpowiedzialny jest **Ośrodek Pomocy Społecznej w Walimiu**, który gromadzi wszystkie informacje w jednolitej bazie danych w celu umożliwienia kompleksowej analizy.

Sprawozdania mogą być przekazywane elektronicznie lub pisemnie, w zależności od preferencji realizatora. Roczne sprawozdanie stanowi dokument kompleksowy przedstawiany **Wójtowi oraz Radzie Gminy**, które oceniają realizację Programu, skuteczność działań oraz wskazują obszary wymagające wzmocnienia.

Cele sprawozdawczości:

- Identyfikacja potrzeb osób doznających przemocy,
- Ocena skuteczności działań profilaktycznych i interwencyjnych,
- Możliwość bieżącego korygowania działań i doskonalenia procedur w celu zwiększenia efektywności wsparcia.

Uzasadnienie

W roku 2025 tarczy ważność dotychczasowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony jej Ofiar w Gminie Walim na lata 2021-2025. W związku z powyższym należało opracować nowy, który stanowi podstawę funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Walim. Przygotowanie programu było poprzedzone wykonaniem diagnozy dotyczącej zjawiska przemocy domowej wśród mieszkańców Gminy Walim. Badaniem byli objęci dorośli jak i dzieci w wieku szkolnym. Wyniki diagnozy stanowiły podstawę do napisania nowego programu.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Sporządziła: Katarzyna Borowiec